

Kod przedmiotu
EM1-27

Nazwa przedmiotu
Metodyka prowadzenia chórów dziecięcych z praktyką

Kierunek
Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej
Animacja i edukacja muzyczna

Zakres
Edukacja muzyczna z prowadzeniem zespołów

Typ studiów
Studia stacjonarne

Wymagania wstępne
Sprecyzowane w *Informatorze dla kandydatów na I rok studiów*

Wymagania końcowe
Sprawdzian ustny obejmujący zakresem treści programu nauczania przedmiotu i prowadzenie zajęć z chórem dziecięcym

Cele przedmiotu

- przekazanie podstawowego zasobu wiedzy i umiejętności niezbędnych do prowadzenia dziecięcych zespołów chórальных w szkołach ogólnokształcących i w różnego typu placówkach kulturalnych, szkołach społecznych, ogniskach muzycznych, w ruchu amatorskim
- opanowanie przez studenta podstawowych metod pracy z dziecięcymi zespołami chórальnymi oraz uwrażliwienie na brzmienie i specyfikę głosu dziecięcego
- osiągnięcie przez studenta umiejętności potrzebnych do tworzenia i realizowania własnych koncepcji zajęć z dziecięcym zespołem
- poszerzanie wiedzy z zakresu literatury przedmiotu i dziecięcej literatury chórальной
- wspieranie studenta w dążeniu do jego rozwoju w wybranej przez niego specjalności
- przygotowanie do publicznych występów
- przygotowanie studenta do podjęcia studiów drugiego stopnia

Treści kształcenia

- rola dyrygenta w chórze dziecięcym
- rodzaje dziecięcych zespołów wokalnych
- organizacja zespołów dziecięcych
- metody przeprowadzania przesłuchań do chóru dziecięcego
- metody pracy z chórem dziecięcym, dziewczęcym, chłopięcym
- propozycje ćwiczeń emisyjnych stosowanych w początkowym etapie pracy nad głosem dziecięcym
- przykłady ćwiczeń emisyjnych usprawniających zdolności wokalne młodego chórzysty
- zasady poprawnego rozśpiewania chóru dziecięcego
- najczęściej popełniane błędy przez dzieci w trakcie nauki śpiewu oraz jak im przeciwdziałać

- przykłady atrakcyjnych zabaw muzyczno-ruchowych dla dzieci i młodzieży
- przykłady wprowadzania wielogłosowości
- przykłady kanonów 2-4gł.
- przykłady i sposoby interpretacji 1-gł. kolęd i piosenek
- możliwości ustawienia wielogłosowego chóru dziecięcego; zasady przydziału do danego głosu
- kryteria doboru repertuaru w chorze dziecięcym
- przykłady dziecięcej literatury chóralnej
- przygotowanie do publicznych koncertów; próba generalna przed koncertem
- postawa dyrygenta podczas zajęć i koncertów, umiejętność radzenia sobie ze stresem
- ogólnopolskie konkursy chóralne (z kategorią chóry dziecięce)
- sposoby zapoznawania dzieci z odczytywaniem ruchów dyrygenta
- metody uatrakcyjniania zajęć zespołowych (również pozalekcyjne)

Zamierzone efekty uczenia się

Po ukończeniu cyklu nauczania przedmiotu *metodyka prowadzenia zespołów dziecięcych z praktyką* na studiach I stopnia student:

w zakresie wiedzy zna i rozumie:

- podstawowy repertuar literatury dziecięcej **EM_W01**
- podstawowe zasady dotyczące realizacji prac artystycznych związanych z edukacją w zakresie sztuki muzycznej **EM_W02**
- sposoby docierania do niezbędnych informacji (książki, wydawnictwa nutowe, nagrania, Internet) **EM_W06**
- wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi elementami studiowanego kierunku (emisja głosu, zespołowa emisja głosu, historia muzyki i dyrygowania w pracy z dziecięcymi zespołami) **EM_W10**

w zakresie umiejętności potrafi:

- tworzyć, realizować i wyrażać własne koncepcje artystyczne podczas zajęć z dziećmi **EM_U01**
- prowadzić różne formacje zespołów dziecięcych **EM_U07**
- umiejętnie radzić sobie z sytuacjami stresowymi wynikającymi z występów publicznych **EM_U17**
- praktycznie zastosować wiedzę dotyczącą podstawowych koncepcji pedagogicznych w pracy z dziećmi **EM_U20**

w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:

- spełniania misji społecznej absolwenta kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej **EM_K01**
- organizacji własnej i zespołowej pracy **EM_K03**
- świadomego kontrolowania swoich emocji i zachowań **EM_K06**
- samooceny, jak również budowania konstruktywnej krytyki w ramach działań artystycznych **EM_K09**
- współpracy i integracji podczas realizacji zespołowych zadań organizacyjnych i artystycznych **EM_K12**

Efekty uczenia się dla kształcenia pedagogicznego

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

D.2/E.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- D.1/E.1.K5. kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;
 D.1/E.1.K7. rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;
 D.1/E.1.K8. kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;
 D.1/E.1.K9. stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.
 D.2/E.2.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

Formy kształcenia

Seminarium, Problem Based Learning, Case Teaching, Flipped Education, Tutoring, Peer Learning

Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się

Rok	I		II		III	
Semestr	1	2	3	4	5	6
Punkty ECTS					1	1
Liczba godzin w tygodniu					2	2
Rodzaj zaliczenia					s	e
Legenda	s – zaliczenie ze stopniem e – egzamin					

Kryteria oceny

Przy ocenianiu studenta brane są pod uwagę następujące elementy:

- wiedza studenta obejmująca zakresem treści programu nauczania przedmiotu
- umiejętność zastosowania tej wiedzy w praktyce z zespołem, w której ocenie podlega:
 - o dobór właściwych metod pracy w celu pokonywania danego problemu z zakresu zbiorowej emisji głosu lub innych
 - o inwencja własna studenta w tym zakresie, twórcze podejście do realizowanych zadań

Literatura dotycząca prowadzenia zespołów wokalnych z emisją głosu**Książki**

Literatura dotycząca emisji głosu i prowadzenia zespołów:

- Bednarek J. D., *Ćwiczenia wyrazistości mowy*. TWP Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji, Wrocław 2002.
- Bok Józef, *O konieczności rozśpiewywania chóru*. PZChiO Warszawa 1975.
- Dauksza Lidia, Szafarska Łucja, *Śpiewanie na lekcjach*. Kiser Wiesław, *Organizacja i kształcenie zespołów chórальных*. Wyd. PZWS, Warszawa 1971.
- Dembińska Małgorzata, *Problematyka pracy z chórem szkoły muzycznej I-go stopnia – wybrane zagadnienia*. Praca licencjacka [wydruk komputerowy]. Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego. Wydział Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej. Wrocław 2017. [Aneks nr 1], s. 63-108.
- Gałęska-Tritt Jadwiga, *Dzieci lubią śpiewać, a my razem z nimi*. Wyd. Miła, Poznań 2007.
- Gałęska-Tritt Jadwiga, *Kształcenie głosu dziecka w śpiewie zespołowym*. COMUK, Warszawa 1985.

- Gałęska-Tritt Jadwiga, *Śpiewam solo i w zespole*. AM, Poznań 2009.
- Gawrońska Małgorzata, *Podstawy wymowy i impostacji głosu*. Wyd.2. Wyd. AWF, Wrocław 1997.
- Górski Henryk, *Zbiór ćwiczeń z emisji głosu*. PWM S.A., Kraków 2003.
- Jankowski Wojciech, *O nauczycielu muzyki*. W: Zeszyt Naukowy Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu nr 77. Wrocław 2000.
- Kamińska Barbara, *Kompetencje wokalne dzieci i młodzieży – ich poziom, rozwój i uwarunkowania*. AMFC, Warszawa 1997.
- Komorowska Małgorzata, *Wychowanie muzyczne w szkole podstawowej (z pamiętnika nauczycielki)*. W: *W kręgu wychowania przez sztukę* pod red. I. Wojnar. WSiP, Warszawa 1976.
- Krukowski Stanisław, *Metodyka prowadzenia zespołów muzycznych* (3 skrypty na prawach rękopisu), opr. Urbanyi-Krasnodębska Zofia, AM, Wrocław 1994. [cz. II, s. 74-92].
- Kucińska Monika, *Podstawy wiedzy wokalne dla dyrygentów chóralnych i nauczycieli emisji głosu*. Wyd. Beseder, Kraków 2006. [rozdziały dotyczące dziecięcej emisji głosu, s. 17-35].
- Laprus Lucjan, *Rozśpiewanie chóru*. WDK, Legnica 1980.
- Laprus Lucjan, *Rozśpiewanie chóru z ćwiczeniami emisyjnymi*. Wyd. ALEX, Dzierżoniów 1995.
- Laskowska H., *Muzyka młodzieżowa w środowisku społecznym ludzi młodych*. WSP, Bydgoszcz 1999.
- Lasocki Józef Karol, *Chór. Poradnik dla dyrygentów*. PWM, Kraków 1968.
- Łastik Anna, *Poznaj swój głos*. Wyd. Studio Emka, Warszawa 2006.
- Łukaszewski Ireneusz, *Zbiorowa emisja głosu*. COMUK, Warszawa 1977.
- Łukaszewski Leon, *Pielęgnacja, kształcenie i rozwijanie głosu dziecka*. Musica Sacra Edition, Warszawa 2009.
- Marchwicka Ewa, Sielicki Edward, *Jakie to łatwe! Czyli nowy sposób uczenia śpiewu wielogłosowego*. WSiP, Warszawa 1994.
- Mazur Marcin Łukasz, *Vademecum dyrygenta chóru*. Triangel, Warszawa 2014.
- *O pracy dyrygenta chóru*, w serii: *Jak*, red. B. Kręcielewska, Z. Kanecka-Białek, COMUK, Warszawa 1982.
- Ordyk-Czyżewska Ewa, *Wybrane zagadnienia sztuki wokalne*. Wyd. UMCS, Lublin 2005.
- Podzielny Małgorzata, *Kształtowanie postawy artystycznej młodego chórzysty*, Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego. Wydział Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej. Wrocław 2014.
- Podzielny Małgorzata, *Rozśpiewanie chóru dziecięcego*. W: *Wczesna edukacja muzyczna. Rozważania, propozycje, badania*. Red. nauk. Helena Tomaszek-Plewa i Iwona Polak. Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego. Wrocław 2016.
- Podzielny Małgorzata, *Z praktyki dyrygenta chóru dziecięcego. Wybrane aspekty skutecznej pracy z zespołem*, [w:] *Praca z chórem dziecięcym*, t. 1, red. nauk. M. Podzielny, Wrocław 2019, s. 41-59.
- Podzielny Małgorzata, *Zabawy muzyczne w edukacji chórów dziecięcych*, [w:] *Praca z chórem dziecięcym*, t. 1, red. nauk. M. Podzielny, Wrocław 2019, s. 129-143.
- Podzielny Małgorzata, *Podstawowe zagadnienia dotyczące pracy chóralnej z dziećmi i młodzieżą oraz wybór ćwiczeń emisyjnych*, w serii: „Bo my lubimy śpiewanie” 1. [Lublin] 2011.
- Poźniak Grzegorz ks., *Mówię świadomie i poprawnie*. Wyd. Teologiczny UO, Opole 2012.
- *Praca z chórem dziecięcym*, t. 2, red. nauk. M. Podzielny, Wrocław 2023.
- Przychodzińska-Kaciczak Maria, *Dziecko i muzyka*. Wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 1981.

- Rogalski Eugeniusz, *Spoleczno-wychowawcza rola chóru szkolnego*. WSP, Bydgoszcz 1980.
- *Rola nauczyciela – dyrygenta w kształtowaniu poziomu artystycznego chóru*, Rogalski Eugeniusz red., WSP, Bydgoszcz 1994.
- Schäfer Kunibert, *Typische Fehler in der Chorleitung. 50 Gründe weshalb es im Chor oft nicht klappt*. Regensburg 2006.
- Sobierajska Halina, *Uczymy się śpiewać*. PZWS, Warszawa 1972.
- Soja Zbigniew, *Przewodnik dla prowadzącego chór w szkole podstawowej*. WSiP, Warszawa 1976.
- Stankowska Klara, *Chór w szkole. Poradnik metodyczno-repertuarowy*. WSiP, Warszawa 1988.
- Strzałkowska Małgorzata, *Gimnastyka dla języka*. Media Rodzina, Poznań 2004.
- Suchanek Alojzy, *Kształcenie głosu dzieci i młodzieży w świetle badań naukowych i doświadczeń pedagogicznych*. W: *Powszechne kształcenie głosu jako problem pedagogiczny* [prace naukowe Uniwersytetu Śląskiego nr 1432]. Wyd. UŚ, Katowice 1994.
- Szczędzina Anna, *Wybrane problemy warsztatowe w pracy z chórem akademickim i sposoby ich rozwiązywania*. Praca magisterska [wydruk komputerowy]. Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego. Wydział Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej. Wrocław 2014. [rozdział 3], s. 33-59.
- Smoczyńska-Nachtman U., *Kalendarz muzyczny w przedszkolu*, WSiP Warszawa 1992.
- Smoczyńska-Nachtman U., *Muzyka dla dzieci: umuzykalnienie według koncepcji Carla Orffa*, WSiP Warszawa 1992.
- Smoczyńska-Nachtman U., *Zabawy i ćwiczenia przy muzyce*, COMUK, Warszawa 1983.
- Stroms G., *100 nowych gier muzycznych*, Wyd. KLANZA 1999.
- Szeluga Alicja, *Repertuar w chórze dziecięcym i młodzieżowym*. W: *Współczesna chóralistyka: wartości, konteksty, perspektywy*, t. 1. Red. nauk. Agnieszka Franków-Żelazny. Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego. Wydział Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej. Wrocław 2018, s. 121-130.
- Śliwińska-Kowalska Mariola red., *Głos narzędziem pracy. Poradnik dla nauczycieli*. Instytut Medycyny Pracy, Łódź 1999.
- Tarasiewicz Bogumiła, *Mówię i śpiewam świadomie*. Wyd. UNIVERSITAS, Kraków 2003.
- Tichá Alena, *Učíme děti zpívat, Portál* 2005.
- Toczyska Bogumia, *Łamańce z dedykacją czyli makaka ma Kama*. Wyd. Podkowa, Gdańsk 1998.
- Wawruk M., *Rytmetyka chóralna w ćwiczeniach i podpowiedziach. Ćwiczenia*. PWM Kraków 2019.
- Wawruk M., *Rytmetyka chóralna w ćwiczeniach i podpowiedziach. Podręcznik*. PWM Kraków 2019.
- Walczak-Deleżyńska Mieczysława, *Aby język giętki ...* Wyd. 2. PWST, Wrocław 2004.
- Wiechowicz Stanisław, *Podstawowe uwagi dla dyrygentów chórowych*. PWM, Kraków 1951.
- Wójcik Paulina, *Nauczmy dzieci śpiewać! Podręcznik dla nauczycieli prowadzących zajęcia wokalne z dziećmi i młodzieżą*. Księgarnia Akademicka Kraków 2017.
- Zabłocki Jerzy, *O prowadzeniu chóru*. Warszawa 1978.
- Zabłocki Jerzy, *O technice dyrygowania*, COMUK, Warszawa 1972.
- Zielińska Halina, *Kształcenie głosu*. Wyd. 3, Wyd. POLIHYMNIA, Lublin 2002.

Redaktor merytoryczny publikacji: Ewa Marchwicka

- *Józef Bok — Nestor polskiej chóralistyki XX wieku* (tom I z cyklu Józef Bok a chóralistyka polska), red. Ewa Marchwicka i Joanna Woźniak, Edukacja XXI, Warszawa 2011.
- *Józef Bok — Interpretacja muzyki chóralnej* (tom II z cyklu Józef Bok a chóralistyka polska), red. Ewa Marchwicka, Edukacja XXI, Warszawa 2011.

- *Poglądy prof. Józefa Boka na temat sztuki dyrygowania chórem* (tom III z cyklu Józef Bok a chóralistyka polska), red. Ewa Marchwicka, Edukacja XXI, Warszawa 2012.
- *Poglądy prof. Józefa Boka na temat upowszechnienia muzyki chóralnej* (tom VI z cyklu Józef Bok a chóralistyka polska), red. Ewa Marchwicka, Warszawa 2014.
- *Metody prowadzenia zespołów chóralnych według systematyki prof. Józefa Boka* (tom IV z cyklu Józef Bok a chóralistyka polska), red. Ewa Marchwicka, Warszawa 2015.

Artykuły

- Kolasa-Hladiková Monika, *Rozwijanie muzykalności u dzieci*, „Twoja Muza” 2010 nr 2 (39), s. 86-87.
- Mazur Marcin Łukasz, *Dobór repertuaru w chórze amatorskim*, „Scala” – Edukacyjny Magazyn Muzyczny PWM, *Chóralistyka* (nr 5). Kraków 2015, s. 16-18.
- Miłkowska Wioletta, *Jak zachęcić dzieci do śpiewania w szkolnych chórach?*, „Scala” – Edukacyjny Magazyn Muzyczny PWM, *Chóralistyka* (nr 5). Kraków 2015, s. 14-15.
- Sokołowska Katarzyna, *Próba chóru*, „Scala” – Edukacyjny Magazyn Muzyczny PWM, *Chóralistyka* (nr 5). Kraków 2015, s. 19-20.
- Stuligrosz Stefan, *Kształcenie chóralnego zespołu chłopięcego*, „Życie Śpiewacze” 1968 nr 3, s. 7-11.
- Zając Andrzej ks., *Blaski i cienie pracy dyrygenta chóru chłopięcego*, „Pro Musica Sacra”, Kraków 2011 nr 9, s. 41-59.
- Kumik Ewa, *Rodzina ważnym środowiskiem w rozwoju muzycznym dziecka*. W: *Dziecko/uczeń. Edukacja artystyczna. Terapia*, red. nauk. Lidia Kataryńczuk-Mania. Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kameralistów. Zielona Góra – Skarbona 2016, s. 97-110.

Język wykładowy

polski, angielski

Prowadzący

ad. dr hab. Małgorzata Podzielny